

ΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΩΝ ΣΕΡΒΙΩΝ
ΚΑΙ ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΦΙΕΡΩΤΩΝ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΘΕΣΗ 421
ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΕΩΡΩΝ
(1592/93 - 19ος ΑΙ.)

ΠΡΟΛΟΓΙΚΑ

Η πρόθεση 421 της Μονής της Μεταμόρφωσης των Μετεώρων είναι ένα χειρόγραφο μεγάλου σχήματος, με 114 φύλλα (40x30 εκ.), το οποίο αποτελεί πολύτιμο αρχείο τοπωνυμίων και ονομάτων¹ της περιόδου 1592/93 - 19ος αι. Είναι δημιούργημα πολλών γραφέων. Η αρχική γραφή, η οποία ανάγεται στο έτος 1592/93², είναι επιμελημένη, έργο έμπειρου βιβλιογράφου που αποδεικνύεται, ωστόσο, μερικές φορές ανορθόγραφος. Οι μεταγενέστερες γραφές, έργο διάφορων γραφέων, δεν είναι δυνατόν να χρονολογηθούν³. Σε μερικά φύλλα, πάντως, υπάρχουν χρονολογημένες γραφές, όπως:

1) Στο φ. 21β: ζολ' (1621/22), με αφιερωτές του Μερτζίου των Τριχάλων.

2) Στο φ. 105α: ζρν' (1641/42), με αφιερωτές των Ιωαννίνων.

3) Στο φ. 2β: ζρνβ' (1643/44), αχμη' (1648) και αχμθ' (1649), με αφιερωτές των Τριχάλων.

Λόγω της μεγάλης έκτασης, στα φύλλα της πρόθεσης έχουν καταχωρισθεί τα ονόματα αφιερωτών από μέρη του βορειοελλαδικού χώρου: από τη Θεσσαλία⁴, τη Δυτ. Μακεδονία και την Ήπειρο. Οι δυτικομακεδονικοί οικισμοί βρίσκονται στα φφ. 70α-73β, 75β-87α και 88β-92α. Λόγω του μεγάλου τους αριθμού, στην παρούσα μελέτη θα ασχοληθούμε μόνο με τους οικισμούς της περιοχής των Σεργίων. Σε επόμενες μελέτες μας θα παρουσιάσουμε τους οικισμούς των επισκοπών Σισανίου και Γρεβενών.

1. Βλ. Νίκος Α. Βέης, *Τα χειρόγραφα των Μετεώρων*, Α', Αθήνα 1967, σ. 441.

2. Στο φ. 4α αναγράφονται τα εξής: έτος ζρα', έπαρχια Σταγών.

3. Η μελέτη της προθέσεως έγινε χάρη στο φωτοαντίγραφο το οποίο μας παραχώρησε ο τότε διευθυντής του ΚΕΜΝΕ της Ακαδημίας και νυν καθηγητής του Ιονίου Πανεπιστημίου κ. Δημ. Ζ. Σοφιανός, στον οποίο για πολλοστή φορά εκφράζουμε τις ευχαριστίες μας.

4. Το τμήμα της πρόθεσης με θεσσαλικό ενδιαφέρον (φφ. 1-69) παρουσίασε, ήδη, ο Κ. Σπανός. Βλ. Κώστας Σπανός, «Οι θεσσαλικοί οικισμοί και τα ονόματα των αφιερωτών της πρόθεσης 421 του Μεγάλου Μετεώρου, 1592/93 - 19ος αιώνας», *Θεσσαλικό Ημερολόγιο* 32 (1997) 17-56 και 33 (1998) 56-148 και ανάτυπο.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΤΩΝ ΣΕΡΒΙΩΝ

Οι μνημονευόμενοι, στα φφ. 70α-73β, οικισμοί της Επισκοπής των Σεργβίων είναι 31. Μαζί τους, προφανώς εκ παραδρομής, οι γραφείς συμπεριέλαβαν και 4 οικισμούς της Επισκοπής του Δομενίκου και Ελασσόνας. Πρόκειται για το Δεμάτι⁵, την Μπεσουρετζιά⁶, την Ξεροκρανιά⁷ και την Τζαπουρνιά⁸. Όλοι τους βρίσκονταν στα όρια των δύο επισκοπών.

Οι 31 οικισμοί της Επισκοπής των Σεργβίων είναι, αλφαβητικώς, οι εξής:

1) Αγία Παρασκευή Βάνιτζες⁹: μικροοικισμός, πιθανόν μεταξύ των δύο οικισμών Μικρή Βάνιτζα και Τρανή Βάνιτζα, στο φ. 72α, με 7 αφιερωτές της αρχικής γραφής και 14 μεταγενέστερων εποχών.

2) Βάνιτζα Μικρή: μάλλον η Κάτω Βάνιτσα, η σημερινή Κάτω Κώμη, στο φ. 72α, με 1 αφιερωτή της αρχικής γραφής.

3) Βάνιτζα Τρανή: μάλλον η Άνω Βάνιτσα, η σημερινή Άνω Κώμη, στο φ. 72α, με 2 αφιερωτές της αρχικής γραφής.

4) Βελήσδι: η σημερινή Λευκοπηγή, στο φ. 73α, με 1 αφιερωτή της αρχικής γραφής και 21 μεταγενέστερων εποχών.

5) Βλαχοχώρι: απροσδιόριστος, για μας, οικισμός, στο φ. 73α, με 5 αφιερωτές μεταγενέστερης εποχής.

6) Δέλβινο Σέρβια: το Δέλβινο, το σημερινό Τριγωνικό, στο φ. 70β, με 6 αφιερωτές της αρχικής γραφής και 7 μεταγενέστερων εποχών.

7) Ζηγώστη: απροσδιόριστος, για μας, οικισμός, στο φ. 73α, με 2 αφιερωτές μεταγενέστερης εποχής. Ομώνυμος οικισμός (ο σημερινός Βαθύλακος του Καλοχίου) υπάρχει στην περιοχή των Γρεβενών.

8) Ζητάνι¹⁰: διαλυμένος οικισμός κοντά στη Μονή του Ζιδανίου, στο φ.

5. Δεμάτι: διαλυμένος οικισμός στην περιοχή της Τσαπουρνιάς της Ελασσόνας. Βλ. *Ενάγγ. Σκουβαράς, Ολυμπιώτισσα (...)*, Αθήνα 1967, σσ. 150, 443, 556, 586. Ο οικισμός αναφέρεται στο φ. 71α ως Λεμάτι, με 6 αφιερωτές της πρώτης γραφής και 8 μεταγενέστερων γραφών.

6. Μπεσουρετζιά: η γνωστή και ως Μπισιωτσία, η σημερινή Άκρη του Λουτρού της Ελασσόνας. Αναφέρεται στο φ. 70β με 1 αφιερωτή μεταγενέστερης του 1592/93 εποχής.

7. Ξεροκρανιά: η Κρανιά της Ελασσόνας. Αναφέρεται στο φ. 64β με 16 αφιερωτές μεταγενέστερων του 1592/93 εποχών, και στο φ. 70β με 3 αφιερωτές της αρχικής γραφής.

8. Τζαπουρνιά: η Τσαπουρνιά της Ελασσόνας. Αναφέρεται στο φ. 71α με 16 αφιερωτές μεταγενέστερων του 1592/93 εποχών.

9. Στο πλαστό, μάλλον, χρυσόβουλλο του Ανδρονίκου Γ' Παλαιολόγου, του έτους 1336, υπέρ της Μονής της Ολυμπιώτισσας της Ελασσόνας, αναφέρεται το *καπετανίκιον Βανίτζης*, ενώ στο λεγόμενο χρυσόβουλλο του πρίγκιπα Ρουδόλφου Καντακουζηνού, του έτους 1730, υπέρ της ίδιας μονής, αναφέρεται ότι αυτή κατείχε ως ιδιοκτησία της *πλησίον τών Σεργβίων τήν χώρην Βανίτζαν μετά τών νερομύλων και τού τόπου Κοζάνης (...)*. Βλ. *Ενάγγ. Σκουβαράς, ό.π.*, σσ. 494, 496, 521.

10. Το Ζητάνι αναφέρεται και σε άλλο μετεωρίτικο χειρόγραφο. Βλ. Κώστας Σπανός, «Οι δυτικομακεδονικοί οικισμοί και τα ονόματα των αφιερωτών τους στην πρόθεση 215 της Μονής

70α, με 2 αφιερωτές μεταγενέστερης εποχής.

9) Κάλιανη: η σημερινή Αιανή, στο φ. 72α, με 3 αφιερωτές της αρχικής γραφής και 7 μεταγενέστερων εποχών.

10) Καταφύγι: στο φ. 70α, με 1 αφιερωτή της 30ής Απριλίου 1816.

11) Κερσαρία: μάλλον η σημερινή Καισάρεια, στο φ. 71β, με 1 αφιερωτή μεταγενέστερης εποχής.

12) Κόζανη¹¹: η Κοζάνη, στο φ. 72β, με 3 αφιερωτές της αρχικής γραφής και 15 μεταγενέστερων εποχών.

13) Κομός: το διαλυμένο Κομουσλάο, συνουκισμός των Ιμέρων, στο φ. 71α, με 1 αφιερωτή της αρχικής γραφής.

14) Κοντηβό: απροσδιόριστος, για μας, οικισμός, στο φ. 72β, με 1 αφιερωτή της αρχικής γραφής.

15) Κρανήτζα: απροσδιόριστος, για μας, οικισμός, στο φ. 70β, με 2 αφιερωτές της αρχικής γραφής. Μετά από μεγάλο κενό αναφέρονται άλλα 7 ονόματα του 9ου, μάλλον, αιώνα. Η Κρανήτζα αναφέρεται μετά το Δέλβινο Σέρβια και πριν από τον Μεταξά. Δεν φαίνεται πιθανή η ταύτισή της με τον οικισμό Κρανίκου (Κρανίδια).

16) Κωρένο: απροσδιόριστος, για μας, οικισμός, στο φ. 73β, με 1 αφιερωτή του 18ου, μάλλον, αιώνα.

17) Λοζηνανή¹²: η σημερινή Ελάτη, στο φ. 70α, με 8 αφιερωτές της αρχικής γραφής και 12 μεταγενέστερων εποχών.

18) Ματζκοχώρι¹³: το διαλυμένο Μοσχοχώρι των Σερβίων, κοντά στο Πλατανόρεμα, στο φ. 73α, με 1 αφιερωτή του 18ου αιώνα.

19) Μεταξά: στο φ. 70β, με 7 αφιερωτές της αρχικής γραφής και 7 μεταγενέστερων εποχών.

20) Μηλοτίνη: η σημερινή Μηλέα της Κερσασίας, στο φ. 72β, με 4 αφιερωτές της αρχικής γραφής.

21) Μικρόβαλτο¹⁴: στο φ. 70α, με 2 αφιερωτές της αρχικής γραφής και 1 μεταγενέστερης εποχής.

22) Μόκρος: το σημερινό Λιβαδερό, στο φ. 71α, με 10 αφιερωτές της αφ-

του Βαυλαάμι των Μετεώρων (17ος-19ος αι.), *Μακεδονικά* 28 (1992) 134 (στο εξής: «Οι δυτικομακεδονικοί οικισμοί»).

11. Ο τύπος Κόζανη αναφέρεται και σε κάποιο χειρόγραφο του 1660. Βλ. Χ. Γ. Πατρινέλης, «Πρώιμες ιστορικές μαρτυρίες για την Κοζάνη, τη Σιάτιστα και άλλες κοινότητες της Δυτ. Μακεδονίας (1660)», *Μεσαιωνικά και Νέα Ελληνικά* 5 (1996) 105.

12. Η Λοζηνανή αναφέρεται και σε άλλο μετεωρίτικο χειρόγραφο. Βλ. Σπανός, «Οι δυτικομακεδονικοί οικισμοί», σ. 136.

13. Και το Ματζκοχώρι αναφέρεται στο μετεωρίτικο χειρόγραφο της σημ. 12. Βλ. Σπανός, «Οι δυτικομακεδονικοί οικισμοί», σ. 136, όπου μνεία του ως Ματζκοχώρι.

14. Ομοίως και το Μικρόβαλτο, το οποίο αναφέρεται ως Μικρόβαλτος. Βλ. Σπανός, «Οι δυτικομακεδονικοί οικισμοί», σ. 136.

χικής γραφής και 23 μεταγενέστερων εποχών.

23) Νεζεσκό¹⁵: το σημερινό Φρούριο, στο φ. 70α, με 4 αφιερωτές της αρχικής γραφής και 26 μεταγενέστερων εποχών.

24) Νεοχώρι Τρανό: απροσδιόριστος, για μας, οικισμός, στο φ. 71β, με 1 αφιερωτή του 17ου/18ου αιώνα.

25) Πάδη: διαλυμένος οικισμός στην περιοχή του Τρανόβαλτου, στο φ. 71β, με 2 αφιερωτές του 19ου, μάλλον, αιώνα.

26) Πρωτοράζη: το σημερινό Πρωτοχώρι, στο φ. 73α, με 2 αφιερωτές της αρχικής γραφής και 19 μεταγενέστερων εποχών.

27) Ραντομπήξιστα: απροσδιόριστος, για μας, οικισμός, στο φ. 73α, με 7 αφιερωτές του 18ου, μάλλον, αιώνα.

28) Ράχοβο: το σημερινό Πολύραχο, στο φ. 71α, με 8 αφιερωτές της αρχικής γραφής και 3 του 18ου, μάλλον, αιώνα.

29) Σέθβια¹⁶: στο φ. 71α, με 36 αφιερωτές της αρχικής γραφής και 2 του 17ου, μάλλον, αιώνα, καθώς και στο φ. 71β ως Σέθβια Κάστρο, με 27 αφιερωτές του 18ου και 19ου αιώνα.

30) Τρανόβαλτο: στο φ. 70α, με 1 αφιερωτή της αρχικής γραφής και 3 του 18ου, μάλλον, αιώνα.

31) Χτένι: το σημερινό Κτένι της Κερασιάς, στο φ. 72β, χωρίς ονόματα αφιερωτών. Το τοπωνύμιο είναι, πάντως, της αρχικής γραφής.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΤΩΝ ΣΕΡΒΙΩΝ

<i>Α'. Όνομα στην πρόθεση 421</i>	<i>Σημερινό όνομα</i>	<i>Παρατηρήσεις</i>
1. Αγία Παρασκευή Βάνητζες	–	απροσδιόριστος
2. Βάνιτζα Μικρή	Κάτω Κώμη	
3. Βάνιτζα Τρανή	Άνω Κώμη	
4. Βελήσδι	Λευκοπηγή	
5. Βλαχοχώρι	–	απροσδιόριστος
6. Δέλβινο Σέθβια	Τριγωνικό	
7. Ζηγώστη	Μεσόλακος(ς)	
8. Ζητάνη	–	διαλυμένος
9. Κάλιανη	Αιανή	
10. Καταφύγι	Καταφύγι	
11. Κερασαία	Καισάρεια(ς)	
12. Κόζανη	Κοζάνη	
13. Κομός	–	διαλυμένος

15. Ομοίως και το Νεζεσκό. Βλ. Σπανός, «Οι δυτικομακεδονικοί οικισμοί», σ. 136.

16. Ομοίως και τα Σέθβια. Βλ. Σπανός, «Οι δυτικομακεδονικοί οικισμοί», σ. 137.

<i>A'.</i> Όνομα στην πρόθεση 421	<i>Σημερινό όνομα</i>	<i>Παρατηρήσεις</i>
14. Κοντηβώ	–	απροσδιόριστος
15. Κρανήτζα	–	απροσδιόριστος
16. Κωρένο	–	απροσδιόριστος
17. Λοζηανή	Ελάτη	
18. Ματζκοχώρι	–	διαλυμένος
19. Μεταξιά	Μεταξιάς	
20. Μηλοτήνι	Μηλέα	
21. Μικρόβαλτο	Μικρόβαλτο	
22. Μόκρος	Λιβαδερό	
23. Νεξεσκό	Φρούριο	
24. Νεοχώρι Τρανό	–	απροσδιόριστος
25. Πάδη	–	διαλυμένος
26. Πρωτοράζτι	Πρωτοχώρι	
27. Ραντομπήτζιστα	–	απροσδιόριστος
28. Ράχοβω	Πολύραχο	
29. Σέρβια	Σέρβια	
30. Τρανόβαλτο	Τρανόβαλτο	
31. Χτένι	Κτένι	

<i>B'.</i> Σημερινό όνομα	<i>Όνομα στην πρόθεση 421</i>	<i>Παρατηρήσεις</i>
1. Αιανή	Κάλιανη	
2. Άνω Κώμη	Βάνιτζα Τρανή	
3. Ελάτη	Λοζηανή	
4. Καισάρεια	Κερσαρία	
5. Καταφύγι	Καταφήγι	
6. Κάτω Κώμη	Βάνιτζα Μικρή	
7. Κοζάνη	Κόζανη	
8. Κτένι	Χτένι	
9. Λευκοπηγή	Βελήσδι	
10. Λιβαδερό	Μόκρος	
11. Μεσόλακος	Ζηγώστη	
12. Μεταξιάς	Μεταξιά	
13. Μηλέα	Μηλοτήνι	
14. Μικρόβαλτο	Μικρόβαλτο	
15. Πολύραχο	Ράχοβω	
16. Πρωτοχώρι	Πρωτοράζτι	
17. Σέρβια	Σέρβια	

<i>Β΄. Σημερινό όνομα</i>	<i>Όνομα στην πρόθεση 421</i>	<i>Παρατηρήσεις</i>
18. Τρανόβαλτο	Τρανόβαλτω	
19. Τριγωνικό	Δέλβινο Σέρβια	
20. Φρούριο	Νεζεσκό	
21. –	Αγία Παρασκευή Βάνητζες	απροσδιόριστος
22. –	Βλαχοχώρη	απροσδιόριστος
23. –	Ζητάνη	διαλυμένος
24. –	Κομός	διαλυμένος
25. –	Κοντηβώ	απροσδιόριστος
26. –	Κωρένο	απροσδιόριστος
27. –	Κρανήτζα	απροσδιόριστος
28. –	Ματζχοχώρι	διαλυμένος
29. –	Νεοχώρι Τρανό	απροσδιόριστος
30. –	Πάδη	διαλυμένος
31. –	Ραντομπίτζιστα	απροσδιόριστος

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΦΙΕΡΩΤΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΤΩΝ ΣΕΡΒΙΩΝ

Οι αφιερωτές των 31 οικισμών της Επισκοπής των Σερβίων προς την Μονή της Μεταμόρφωσης των Μετεώρων ανέρχονται σε 326. Εξ αυτών, οι 109 είναι της αρχικής γραφής (1592/93) και οι 217 μεταγενέστερων εποχών (17ου-19ου αιώνα). Για λόγους ομοιομορφίας θα παρουσιάσουμε τα ονόματά τους σε δύο ενότητες.

I. ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΤΟΥ 1592/93

Από τους 109 αφιερωτές του 1592/93, οι 56 είναι άνδρες και οι 53 γυναίκες. Από τους 56 άνδρες, οι 8 είναι μοναχοί (Γαβριήλ, Γρηγόριος, Διονύσιος, Θεοφάνης, Ιωαννίκιος, Ιωσήφ, Σαμουήλ, Συμεών) και από τις 53 γυναίκες οι 5 είναι μοναχές (Διονυσία 3, Μαγδαληνή, Μακαρία). Επομένως, για σχολιασμό μένουν τα ονόματα 48 ανδρών και 48 γυναικών. Οι 48 άνδρες φέρουν 26 ονόματα, εκ των οποίων τα 17 είναι της εκκλησιαστικής παράδοσης, και οι 48 γυναίκες φέρουν 30, εκ των οποίων τα 13 είναι της λαϊκής παράδοσης.

I. Τα ονόματα των ανδρών

α) Τα ονόματα της εκκλησιαστικής παράδοσης (17/26): Ανδρέας, Αυγουστιανός < Αυγουστίνος(;), Γεώργιος, Γκούμας (Ιάκωβος)¹⁷, Δημήτριος, Ευ-

17. Ο Γκούμας είναι ο Ιάκωβος στα αλβανίτικα. Βλ. D. Georgacas - W. McDonald, *Place-*

Θύμιος, Θεόδωρος, Ιωάννης, Κυριακός, Κύρος, Κωνσταντίνος, Μιχαήλ, Νικόλαος, Πάτζος < βλάχ. Pantzu < Πάντος < Παντελής, Προφύρης < Πορφύρης, Στέφανος, Χριστόδουλος.

β) *Τα ονόματα της λαϊκής παράδοσης* (2/26): Πούλος < Πουλημένος¹⁸ ή από το βλάχικο *puľiu* (πουλί)¹⁹, Σταμάτιος: από την ευχή «να σταματήσει» ο θάνατος των παιδιών της οικογένειας ή η γέννηση ανεπιθύμητων τέκνων.

γ) *Τα ονόματα από την Ιστορία* (3/26): Δούκας: από το όνομα της μεγάλης οικογένειας των Δουκών, Λέκας < Αλέκας < Αλέκος < Αλέξανδρος, Σκοπιανός < Σκόπια.

δ) *Ξένα και ακατάτακτα ονόματα* (4/26): Μήνος, Σπαντωνής, Στάικος²⁰, Στόιος²¹.

2. Τα ονόματα των γυναικών

α) *Τα ονόματα της εκκλησιαστικής παράδοσης* (13/30): Βηθλεέμ²², Λέσπω < Λέσποινα, Ειρήνη, Ελένη, Θεοδώρα, Θεολοΐνα < Θεολοΐνα < Θεολο(γ)ίνα < Θεολογία, Θώμω < Θώμος < Θωμάς, Κύρω, Μαρία, Μαριανή < Μαριανός²³, Σάρα, Χριστίνα, Χρυσάνθη.

β) *Τα ονόματα της λαϊκής παράδοσης* (13/30): Άνθω, Αργύρω, Αρετή, Γεράκω, Ευγενού < Ευγενία, Καλλή, Κούμπω < κοιμπί, Κυπαρίσσω, Λουλούδα, Μαλαματή, Πλούμω < μων. πλουμί = στολίδι, Πούλω < Πουλημένη, Σταματή < Σταμάτιος.

γ) *Τα ονόματα από την Ιστορία* (2/30): Κουρτέσα < Κουρτέσης²⁴, Πόμπο < Πομπηία < Πομπήιος.

δ) *Τα ονόματα από αξιώματα* (1/30): Αφέντρω < αφέντρα < αυθέντης.

ε) *Ακατάτακτα ονόματα* (1/30): Μωδία.

names of Southwest Peloponnesus, Minneapolis 1967, σ. 125.

18. Στον θεσσαλικό χώρο απαντώνται οι τύποι Πούλος, Πούλιος, Πουλημένος και Πούλω, Πούλιο, Πουλημένη σε πολλά χειρόγραφα, μετεωρίτιζα και μη.

19. Βλ. Χ. Γ. Πατρινέλης, *ό.π.*, σσ. 132-136.

20. Το όνομα Στάικος αναφέρεται πολλές φορές στα θεσσαλικά χειρόγραφα, όπου καταγράφονται θεσσαλικοί και δυτικομακεδονικοί οικισμοί.

21. Ομοίως και το όνομα Στόιος.

22. Πιθανότατα το όνομα Βηθλεέμ ανήκε σε μοναχή.

23. Υπάρχουν δύο άγιοι με το όνομα Μαριανός. Ο ένας εορτάζει στις 19 Μαρτίου και ο άλλος στις 10 Δεκεμβρίου. Βλ. *Σύνοψις ιερών ακολουθιών*, Αθήναι 1992, σ. 448.

24. Το επώνυμο Κουρτέσης είναι γνωστό από την παλαιολόγεια εποχή. Βλ. E. Trapp, *Prosopographisches Lexicon der Palaiologenzeit*, τ. 6, Βιέννη 1983, σσ. 49-50, αρ. 13574-13585.

Ο ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΤΟΥ 1592/93
(Με τη συχνότητά τους)

<i>Ανδρών</i>		<i>Γυναικών</i>	
1. Ανδρέας	1	1. Άνθω	1
2. Αυγουστιανός	1	2. Αργύρω	1
3. Γαβριήλ μοναχός	1	3. Αρετή	1
4. Γεώργιος	6	4. Αφέντρω	1
5. Γκούμας	1	5. Βηθλεέμ	1
6. Γρηγόριος μοναχός	1	6. Γεράκω	1
7. Δημήτριος	3	7. Δέσπω	3
Δήμικος	1	8. Λιουυσία μοναχή	3
8. Διονύσιος μοναχός	1	9. Ευρήνη	1
9. Δούκας	1	10. Ελένη	1
10. Ευθύμιος	1	11. Ευγενού	1
11. Θεόδωρος	1	12. Θεοδώρα	1
12. Θεοφάνης μοναχός	1	Θόδω	3
13. Ιωάννης	4	13. Θολοΐνα	1
14. Ιωαννίκιος μοναχός	1	14. Θώμω	1
15. Ιωσήφ μοναχός	1	15. Καλλή	4
16. Κυριακός	1	Κάλλω	1
17. Κύρος	1	16. Κούμπω	1
18. Κωνσταντίνος	1	17. Κουρτέσα	1
Κώστας	1	18. Κυπαρισσό	1
19. Λέκας	1	19. Κύρω	1
20. Μήνος	1	20. Λουλούδα	1
21. Μιχαήλ	2	21. Μαγδαληνή μοναχή	1
22. Νικόλαος	2	22. Μακαρία μοναχή	1
Νίκος	1	23. Μαλαματή	1
23. Πάτζος	1	24. Μαρία	5
24. Πούλος	2	Μάρω	1
25. Προφύρης	1	25. Μαριανή	1
26. Σαμουήλ μοναχός	1	26. Μωδία	1
27. Σκοπιανός	1	27. Πλούμω	1
28. Σπαντωνής	1	28. Πόμπω	1
29. Στάικος	1	29. Πούλω	1
30. Σταμάτιος	5	Πούλιω	1
31. Στόιος	1	30. Σάρα	1
32. Συμεών μοναχός	1	31. Σταματή	1
33. Χριστόδουλος	3	Στάμω	1

32. Χριστίνα	1
Μπόζιω ²⁵	1
33. Χρυσάνθη	2

II. ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΤΩΝ 17ου-19ου ΑΙΩΝΩΝ

Όπως και στα ονόματα των αφιερωτών του 1592/93, έτσι και στα ονόματα των 17ου-19ου αιώνων ενίοτε υπάρχει δυσκολία στην αναγνώριση του γένους. Τούτο οφείλεται στο γεγονός ότι οι γραφείς δεν έγραψαν όλα τα ονόματα στη γενική, κάτι που συμβαίνει στις παρρησίες-προθέσεις. Εξαιτίας αυτού του γεγονότος ίσως να μην μετρήθηκαν σωστά οι άνδρες και οι γυναίκες αφιερωτές. Ένα συγκεκριμένο παράδειγμα, με αφιερωτές των Σερβίων, αποδεικνύει τις δυσκολίες που συναντήσαμε.

φ. 71β + σέρβια: - κάστρω (1η στήλη)

Γεράσιμου (μον)αχ(οῦ)	Στάμκο
λίκου	Βαρσαμη
Μάλκω	Κυρατζοῦ λίκου
Θαμαχτή	Βαρσάμο
Ἰωάννου	Θετόκοι
ξενίας	σήμω
ζῶτου	χρησάνθη
Ἄργιρέ	Φράνγκω
ξενία	Κωνσταντίνος
Ἰωάννου: νικο/λου	Κώμνω
Βαρσαβή	πογτάνε: στάμκω

Εκ των ανωτέρω ονομάτων, δυσκολία αναγνώρισης παρουσιάζουν τα εξής: Μάλκω, Στάμκο, Σήμω, Φράνγκω, Στάμκω. Εμείς τα θεωρήσαμε γυναικεία, χωρίς να αποκλείουμε την περίπτωση λάθους²⁶.

Όπως προαναφέραμε, οι αφιερωτές των 17ου-19ου αιώνων είναι συνολικά 217. Εξ αυτών, οι 121 είναι άνδρες και οι 96 γυναίκες. Από τους άνδρες

25. Από το σλαβικό Bozia (Χριστίνα). Βλ. Ν. Κατσάνης, *Ονομαστικό Νυμφαίου (Νέβεσκας)*, Θεσσαλονίκη 1990, σ. 57. Και στη Λάρισα απαντάται και το ανδρικό Πόζος < Μπόζος. Βλ. Κώστας Σπανός, «Τα ονόματα των λαρισαίων ραφτάδων της περιόδου 1716-1732 στον κώδικα 8 της Μονής του Αγίου Στεφάνου των Μετεώρων», *Πρακτικά του 2ου Συνεδρίου Λαρισαϊκών Σπουδών*, Λάρισα 1994, σ. 92. Στο Πήλιο το όνομα Μπόζιω συνοδεύεται πάντοτε από το όνομα Μαρία (Μαρία-Μπόζιω). Βλ. Απ. Ν. Ζαχαρός, «Η παρρησία της Μονής του Τιμίου Προδρόμου της Συκής. Ένα ανέκδοτο χειρόγραφο του 19ου αι.», *Θεσσαλικό Ημερολόγιο* 28 (1995) 256-257 σημ. 24.

26. Τέτοιες δυσκολίες είναι αναπόφευκτες και προκύπτουν πάντα κατά τη μελέτη παρόμοιων χειρογράφων.

οι 6 είναι μοναχοί (Γεράσιμος 2, Ιωαννίκιος, Καλλίνικος 2, Κύριλλος) και από τις γυναίκες οι 2 είναι μοναχές (Καταφυγή, Σολωμονή). Επομένως, για σχολιασμό μένουν τα ονόματα 115 ανδρών και 94 γυναικών. Οι 125 άνδρες φέρουν 41 ονόματα, εκ των οποίων τα 23 είναι της εκκλησιαστικής παράδοσης, και οι 94 γυναίκες φέρουν 55, εκ των οποίων τα 22 είναι της εκκλησιαστικής παράδοσης.

1. Τα ονόματα των ανδρών

α) *Τα ονόματα της εκκλησιαστικής παράδοσης (23/41)*: Αναστάσης, Βαγγέλης, Γεώργιος, Γκούμας < Ιάκωβος²⁷, Δημήτριος, Δούλος < Χριστόδουλος, Έρωσ²⁸, Ζάχος < Ζαχαρίας, Θεοδωρής, Θετόκης < Θεοτόκης, Ιωάννης, Κυριάκης, Κύρος, Κωνσταντίνος, Μανοήλ < Εμμανουήλ, Μάρκος, Μιχαήλ, Νάστος < Ανάστος < Αναστάσιος, Νικόλαος, Παναγιώτης, Πάτζιος < βλάχ. Pantu < Πάντος < Παντελής, Στάθης < Ευστάθιος, Φώτης, Χρήστος.

β) *Τα ονόματα της λαϊκής παράδοσης (10/41)*: Αργυρός, Βαρσάμης < Βαλσάμης < βάλσαμο, Βρετός < Εβρετός²⁹, Θαμαστής < Θαυμαστός³⁰, Λύκος, Πογτάνος < Μπογδάνος < παλαιοσλ. Bogdan = χαριτωμένος³¹, Πούλιος < Πουλημένος³² ή από το βλάχ. puliu = πουλί³³, Σταμάτιος, Στέργιος < Αστέριος, Φύλλος < Τριαντάφυλλος.

γ) *Τα ονόματα από την Ιστορία (1/41)*: Σγούρος < Σγουρός³⁴.

δ) *Τα ονόματα από αξιώματα (2/41)*: Ρήγας, Ζώτος < αρβαν. Zot-i = κύριος.

ε) *Ακατάτακτα ονόματα (4/41)*: Λάντζος³⁵, Μάνκος, Πάικος, Πέ[ι]ος.

27. Βλ. παραπάνω σημ. 17.

28. Ο μάρτυρας Έρωσ εορτάζει στις 25 Ιουνίου.

29. Στον θεσσαλικό χώρο το όνομα Βρετός και το θηλυκό του Εβρετή, καθώς και οι τύποι τους Εβρετός και Βρετώ, απαντώνται αρκετές φορές. Το έτυμο του ανάγεται στη συνήθεια να εκθέτουν ένα νεογέννητο στην είσοδο της οικίας μιας τυχερής οικογένειας, όταν τα παιδιά μιας άλλης πέθαιναν. Η οικογένεια που το έβρισκε το ονόμαζε, βαπτίζοντάς το, Εβρετό-Βρετό ή Εβρετή-Βρετή-Βρετώ, γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο.

30. Τα ονόματα Θαυμαστός-Θαμαχτός και Θαμαστόου-Θαμαχτή απαντώνται αρκετές φορές στον θεσσαλικό χώρο.

31. Βλ. Αχ. Λαζάρου, «Αρωμονική ανθρωπωνυμία», *Β' Συμπόσιο Γλωσσολογίας του Βορειοελλαδικού Χώρου, 11-15.4.1978 (Πρακτικά)*, Θεσσαλονίκη 1983, σ. 178.

32. Βλ. παραπάνω σημ. 18.

33. Βλ. παραπάνω σημ. 19.

34. Εάν το όνομα αυτό δεν σχετίζεται με το επώνυμο του άρχοντα της Αργολίδας Λέοντα Σγουρού, τότε έχει σχέση με το όνομα του Σγούρου, αδελφού του δεσπότη Σπάτα που κατέλαβε την Αρτα στις 29.10.1399. Βλ. Α. Ι. Βρανούσης, «Το Χρονικό των Ιωαννίνων», *Επετηρίς του Μεσαιωνικού Αρχείου* 12 (1962) 100-101.

35. Το όνομα Λάντζος, αμάρτυρο από άλλες πηγές, είχε ένας ιερέας της Κοζάνης. Ένας άλλος ιερέας, της ίδιας πόλης, λεγόταν Λοάντζος. Πιθανότατα είναι το ίδιο πρόσωπο.

2. Τα ονόματα των γυναικών

α) Τα ονόματα της εκκλησιαστικής παράδοσης (22/55): Αικατερίνη, Αντώνω < Αντωνία, Γιάννω < Ιωάννα, Δήμω < Δήμητρα, Ειρήνη, Θεοδώρα, Κυράνω < Κυρίαίνα³⁶ ή από το Κυράννα (Κυρ-Άννα, που απαντάται στη Β. Ήπειρο και αλλαχού του Ελληνισμού και είναι μεσαιωνικό)³⁷, Κυριάκω, Κύρω, Μάνω < Μάνος, Μαρία, Μίσω < βλάχ. Misiu = Μιχάλης, Ξενία³⁸, Νίκω, Παναγιώτα, Παρασκευή, Πάσχω < Πασχαλιά, Σάρω < Σάρα, Στάσω < Αναστάσω < Αναστασία, Σουσάνα < Σωσάννα, Σωτήρα < Σωτηρία, Χρίστο.

β) Τα ονόματα της λαϊκής παράδοσης (17/55): Αμερσουδά < Μερσουδά < Μερσίνα, Άνθω, Βαρσάμω < Βαλσάμω < βάλσαμο, Βρίζω < βρίζα = σίκαλη, Ευγενή, Ζαφείρω, Καλλή, Κρουστάλλω, Μέλιω < μέλι, Ξάνθω < Ξανθή, Παγώνω < παγώνι, Πανώρια < Πανωραία, Πόθω < Ποθητή, Πούλω < Πουλημένη³⁹, Σταμάτα, Χρυσάνθη, Χρύσω.

γ) Τα ονόματα από την Ιστορία (5/55):

Αθηνή < Αθηνά, Ευδοκία, Κόμνω < Κομνηνή, Σίμω < Σίμος⁴⁰, Φράγκω.

δ) Τα ονόματα από αξιώματα και επαγγέλματα (4/55): Ζωγράφω, Κόντω < κόντης, Κυρατζού < Κυράτζω < κυράτσα, Ρηγίνα < ρήγας.

ε) Τα ακατάτακτα ονόματα (7/55): Αστάρρω(;), Έλιο, Μάλκω, Πέιω, Ρώχνω, Στάμκω, Στόιω.

Ο ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΤΩΝ 17ου-19ου ΑΙΩΝΩΝ

Ανδρών

1. Αναστάσης	1
2. Αργυρός	1
3. Βαγγέλης	2
4. Βαρσάμης	1
5. Βρετός	1
6. Γεράσιμος μοναχός	2
7. Γεώργιος	8

Γυναικών

1. Αθηνή	1
2. Αικατερίνη	1
3. Αμερσουδά	1
4. Άνθω	1
5. Αντώνω	1
6. Αστάρρω(;)	1
7. Βαρσάμω	1

36. Η μάγυρας Κυρίαίνα εορτάζει την 1η Νοεμβρίου.

37. Βλ. Στ. Π. Κυριακίδης, «Έγγραφα εκ Μοσχοπόλεως», *Μακεδονικά* 3 (1956) 409. Η νεομάγυρας Κυράννα (†1751) εορτάζει στις 3 Μαΐου.

38. Η μεγαλομάγυρας Ξενία εορτάζει στις 3 Μαΐου.

39. Βλ. παραπάνω σημ. 18.

40. Το όνομα Σίμος αναφέρεται σε αρχαίες επιγραφές της Θεσσαλίας ήδη από τον 3ο αι. π.Χ.

8. Γκούμας	1	Βαρσαβή	1
9. Δημήτριος	13	8. Βορίζω	1
Ντίμος	1	9. Γιάννω	1
Ζήμος < Τζήμος	1	10. Δήμω	1
10. Δούλος	1	Ντούμω	1
11. Έρωσ	2	11. Ευρήνη	1
12. Ζάχος	1	12. Έλιω	1
13. Ζώτος	1	13. Ευγενή	1
14. Θαμαστής	1	14. Ευδοκία	1
Θαμαχτής	1	15. Ζαφείρω	1
15. Θεοδωρής	3	16. Ζωγράφω	1
Θώδος	1	17. Θεοδώρα	1
16. Θετόκης	1	Θόδω	1
17. Ιωάννης	14	18. Καλλή	5
Νάνης	1	Καλούσιω	1
Γκίνης	1	19. Καταφυγή μοναχή	1
18. Ιωαννίκιος μοναχός	1	20. Κόμνω	2
19. Ιωάσαφ μοναχός	1	21. Κόντω	1
20. Καλλίνικος μοναχός	2	22. Κρουστάλλω	1
21. Κυριάκης	1	23. Κυράνω	2
Κυριακούλης	1	24. Κυριάκω	1
22. Κύριλλος μοναχός	1	25. Κύρω	4
23. Κύρος	2	26. Κυρατζού	1
24. Κωνσταντίνος	3	27. Μάλκω	1
Κώνστας	1	28. Μάνω	1
Κώστας	2	29. Μαρία	9
Κωσταντής	1	Μαρούδου	1
Κωστάκης	1	30. Μέλιω	1
25. Λάντζος	1	31. Μίσιω	1
Λοάντζος	1	32. Νίκω	1
26. Λύκος	1	33. Ξάνθω	1
27. Μάνκος	1	34. Ξενία	2
28. Μανουήλ	1	35. Παγώνω	1
29. Μάρκος	2	36. Παναγιώτα	1
30. Μιχαήλ	5	37. Πανώρια	1
Μίχος	1	38. Παρασκευή	1
31. Νάστος	1	Σκεύω	1
32. Νικόλαος	3	39. Πάσχω	1
Νικόλας	1	40. Πέιω	1

Νικολός	1	41. Πόθω	1
Νίκος	1	42. Πούλω	3
33. Πάικος	2	Πούλιω	2
34. Παναγιώτης	3	43. Ρηγίνα	1
35. Πάτζιος	1	44. Ρώχνω	1
36. Πέιος	1	45. Σάρω	2
37. Πογτάνος	1	46. Σίμω	1
38. Πούλιος	3	47. Σολωμονή μοναχή	1
39. Ρήγας	1	48. Σταμάτα	1
40. Σγούρος	1	Στάμω	5
41. Σταμάτιος	2	Σταμούλω	3
Στάμος	2	49. Στάμκω	2
42. Στάθης	1	50. Στάσιω	1
43. Στέργιος	1	51. Στόιω	1
44. Φύλλος	1	52. Σουσάννα	1
45. Φώτης	1	53. Σωτήρα	1
46. Χρίστος	2	54. Φράγκω	1
		55. Χρίστω	3
		56. Χρυσάνθη	1
		57. Χρύσω	1

Η ΕΚΔΟΣΗ ΤΩΝ ΦΥΛΛΩΝ 70α-73β ΤΗΣ ΠΡΟΘΕΣΗΣ 421

Στη συνέχεια εκδίδουμε τα φφ. 70α-73β της πρόθεσης 421, ώστε οι αναγνώστες μας να έχουν στη διάθεσή τους τα ονόματα των αφιερωτών κατά οικισμό. Για να διακρίνονται τα ονόματα της αρχικής γραφής, τα δίδουμε με όρθια στοιχεία, ενώ αυτά των μεταγενέστερων εποχών με πλάγια.

φ. 70α - Έπαρχία Σεβρίων

1η στήλη

λ ο ζ η α ν ή

Ιωσήφ, Διονησίου, ἱερ(ομον)άχ(ου), Κωνσταντίνου, Μαρίας, Πούλος, Πούλιως, Αρετοίς, Θώμος, Γεωργίου, Σταμούλος, Χρίστος, της ἐλ(ένης;), Μιχαήλ του γραμματικοῦ, Ἔρωσ, Ιωάννου, Γεωργίου ἱερέ(ως), Κυριάκος πῶ., Βαγγέλης ἱερ(έως), Δημητρίου ἱερέ(ως), [Π]ούλιου, Βαγγέλη.

2η στήλη

ν ε ζ ε σ κ ό

Μιχαήλ, Θόδος, Σταματίου, Θόδος, Χ[ρ]ίστος, μαρίας, Χρίστος, Σταμούλος, Γερασίμου ἱερο(μον)άχ(ου), Πούλος πρῆ, Ιωάννη τοῦ νῆκῶν / τοῦ μαρ[κ]ου;], Μαρίας, Βρετοῦ ἱερέ(ως), νικολάου ἱερέ(ως)-, Καταφιγῆς (μον)αχ(ῆς), Ιω(άν-

νου), Ἄντωνος, νάστου, Στάμο, μιχαήλ, Κάρος, Γεωργίου, δημητρίου, αστάρο(:), ξάνθο, Ἐρήνη, ζωγράφο.

3η στήλη

Μικρόβαλτο

Μιχαήλ τῆς μπά/μπος, Καλλής, Διμητρίου.

χωρίω ζητάνη:

Γηάνω, Μήχο.

4η στήλη

τρανόβαλτω

[Θ]εοδώρας, σγοῦρε, χρή/στου, στεργίου.

χωρίον κατα / φηγι 1816 ἀψη/λήου 30

διμητρίου.

φ. 70β

1η στήλη

δέλβινο σέρβια

Σκοπιανός, Δέσπος, Κουρτέσα, Χρισάνθη, Δέσπος, Δημητρίου, μαρίας, Διμητρίου, Κόνστας, δημητρίου, μαρίας, Βρίζωσ, Γεωργίου ἱερέ(ως).

2η στήλη

κρηνήτζα

Σταματίου, Ἡρήνης.

κενό

μαρίας, εκατηρηνης, ρηγηνας, παναγηότας, ἀμερσοῦδας, Γεοργίου, Κοσταντίνου.

3η στήλη

Μεταξιά

Κόστα, Κάλλος, Κύρος, Δούκας, Γεράκος, Προφύρις, Διμητρίου, Ντούμω, Εὐδοκία, Μιχαήλ, νίκος, Θαμαστῆ, μάρκου, θεώδορη.

4η στήλη

Ξεροκρυνία

Ἰωάννου, Στάμο, Ντράϊω.

Μπεσουρετζία:

ιωάννου.

φ. 71α

1η στήλη

Μόκροσ

Λουλούδα, Νίκος, Γεώργιου, Στόϊος, Γεώργιου, Πλούμος, Ἄνδρεου ἱερέ(ως), Μάρκος, Σταματίου, Θόδος, μιχαήλ τοῦ κν/ρ[ι]άκου, Πανόριας, Στάμος,

Ἄθηνοϊ, Διμητρίου, Παναγιώτι, παγόνω, ἰωᾶννου, Δημητρίου του αντρί/α, Δούλε, Νάνης, Στάμο, Παναγιώτι ἱερέ(ως), Σταματίου ἱερέ(ως), Μηχαήλ ἱερέ(ως), Καλῆς πρέ, Μέλω, Ρώχνω, Καλούσιω, Διμητρίου, πούληου, μαρούδου, Θεῶδδρη.

2η στήλη

κομός

Γεώργιου.

δεμάτη:

Θεοδώρου, Σύμος, κυριάκη, Μήχο, Καρή, Ελένη, Δι[μη]τρίου ραύτης, Πούλιος, *Καραβαρι, Μαρίασ του θεοδώρου, Ντούμου, Στάμος ντομου, Μαργαρόνα, Μαρίασ, Κυριάκω.*

3η στήλη

ράχοβω

Θεοδώρου, Μαρίασ, Χρισάνθησ, Κάρας, Χριστοδούλου ἱερέ(ως), Καλλῆς, Θωλωϊνας, Στάϊκος, Παήκος, Σταμάτας, Κυριακούλοι.

τζαπουρνία

Ἄποστόλη του γέργου, Ἄσυμήνας, Ρύζου πε/πό/νη, Ἰωάννου, Ἰωᾶννου κοτονίκο, *Κεραφῆμ ἱερο(μον)άχ(ου), Ἰωᾶννου, Ασημίνας, Ελένις, Ντέτζη, Δέσπω, Δέσπω, Δέσπο, νικολάου, Θεοδώρ(ου), Γέργος, Φηλαχτή.*

4η στήλη

σέρβια

Ἰωανικίου (μον)αχ(οῦ), Κυμεῶν (μον)αχ(οῦ-), Γαυριῆλ (μον)αχ(οῦ-), Εὐγενοῦς, Νικολάου, Γεώργιου, Πούλου, Χριστοδούλου, Ἰωάννου, Σπαντονί, Μαριανῆ, Μακαρίασ (μον)αχ(ῆς), Καλῆς, Αὐγουστιανός, Ἀργύρος, Μαρίασ, Μαρίασ, Βηθλεέμ, Χριστήνα, Διονησίας (μον)αχ(ῆς), Δήμηκος, Σταματίου, Μαλαματῆς, Χριστοδούλου, Μπόξης, Κούμπος, Ἰωάννου, Κυπαρήσο, Ἀφέντρος, Σταματῆς, Δημητρίου, Διονησίας (μον)αχ(ῆς), Κυριακοῦ, Μωδίασ, Δέσπος, Ἰωάννου, Ἄνθος, *Ἰω[σα]φ[[σ]] μ(ονά)χ(ου).*

φ. 71β

1η στήλη

+ σέρβια: κάστρω

ζάχος του [-], Γεράσιμου (μον)αχ(οῦ), λίκου, Μάλκω, Θαμαχτή, Ἰωάννου, ξενίας, ζῶτου, Ἀργιρέ, ξενία, Ἰωᾶννου, νικο/λου, Βαρσαβῆ, Σταμκο, Βαρσαμη, Κυρατζοῦ λίκου, Βαρσάμο, Θετόκοι, σῆμω, χρῆσάνθη, Φράνγκω, Κωνσταντίνος, Κώμνω, πογτάνε, στάμκω.

2η στήλη

μάρκου, Θεόδωρη.

χορῆον/πάδη

κοστατῆ

3η στήλη

Ἰωάννοικοιου (μον)αχ(οῦ).

4η στήλη

κερσαρία

θεοδώρας.

νεοχώρι τρανό

Δημητρίου.

φ. 72α

1η στήλη

κάλιανη

Μαγδαληνῆς (μον)αχ(ῆς), λέκα, Νικολάου, Κύρο μπρομού[τη:], μονοήλ, μά-
νος, Πάσχο, γεοργίου, ἠῶάνου, δημοτηῶου.

2η στήλη

ἀγία παρασκεβῆ / βάνητζεσ

Θεοφάνου ἱερο(μον)άχ(ου), Γρηγορίου (μον)αχ(οῦ), Σαμουῆλ (μον)αχ(οῦ),
Στάμος, Ἰωάννου, Διονησίας (μον)αχ(ῆς), Σταματίου, Ἰωάννου, Μανοήλ, Δι-
μοιτρίου ἱερέ(ως), Κήρος πρεσ, Δήμος, κωστάκι, Καλῆς, Μανκο, Καληνίκου
(μον)αχ(οῦ), Κρουστάλο, Δημητρίου, Καλινίκου ἱερο(μον)άχ(ου), Φύλου,
κγούμα.

3η στήλη

βάνιτζα μικρή

Ἄνθος πρεῖσ.

4η στήλη

στεφάνου, γκο[ύμα].

φ. 72β

1η στήλη

Κόζανη

Γεωργίου, Γεωργίου, Ἐλένης, Ἀναστάσι, Καλλῆς, Λάτζου ἱερέ(ως), Κύρω
πρῆ, Κυράνω, Θωδε, Χριστο, Μανοήλ ἱερέ(ως), Μαρί(ας) πρῆ, Ἰωάννου, Ζή-
μο, Λοάντζου ἱερέ(ως), Κωσταντίνου, Ἰωάννου, Cωτῆρας.

2η στήλη

Μηλοτήνι

Κύρο σκατάρι, Μήνο, πόμπος, μαρί(ας).

3η στήλη

κοντηβῶ

Καλλῆς.

4η στήλη

χτένι

φ. 73α - [Ἐπαρχία] Σερβίων

1η στήλη

βελήσδι

Πάτζου, Πούλιος τοῦ Θάνου, Ρῦγα, Κουσάνας, Ἴερος, ζαφίρος, Πούλο, Στό-
ϊος, Μτίμῶ, Νίκο, Στάθη, Κώστα χριστικο, Ἔλοιω, Κίρο, Πούληο, Κώστα,
Πάηκο, μαρί(ας), Στάμος, πῶ, π(α-π(α)στάμος.

2η στήλη

προτοράζη

Πούλος, Ευθῆιμος, Κύρου, Μαρίασ, ἰωᾶννου τροστα/νιστα, Καλλῆς, Σταμᾶ-
τοιου, Πάτζοιο, Κάρος, Γεωργίου, Πέου, Κομνο, Πούλω, Νικολάου, Ιω(άν-
νου), Μαρί(ας), παρασκευ(ῆς), Σταμούλο, Ιω(άννου), Καλλῆς, Εὐγενῆς.

3η στήλη

ραντομπήτζιστα

Θόδω, Γεωργίου, Πέϊω, Κόντω, Κιρίλου (μον)αχ(οῦ), Καλλῆς, Νικολάου.

4η στήλη

Βλαχοχώρη

Κυριάκη, Σκεύω: / ὄνομα / τοῦ / γγηνη, Κύρω, Πόθω.

ζηγώστη

στάσιω, μήσιω

φ. 73β

1η στήλη

ματζηκο/χώρι

φῶτι

2η στήλη

χωρίον / κωρένο

νικόλα βουβαλάρι.

SUMMARY

Vasilis K. Spanos, *The Settlements in the Servia Area and the Names of Dedicants from them in Prothesis 421 of the Monastery of the Transfiguration at Meteora (1592/93 – 19th cent.)*.

On the basis of a manuscript containing entries ranging in date from the year 1592/93 up to the 19th century, the writer presents 31 settlements within the jurisdiction of the Diocese of Servia and the names of inhabitants from them who were recorded as being dedicants of the Monastery of the Transfiguration at Meteora. Of the 31 settlements, 11 no longer exist (of these 7 have proved to be unidentifiable). 21 of them are mentioned in the initial entry (i.e. that of 1592/93), thereby providing a *terminus ante quem* for the date of their foundation. The others are mentioned in later entries, not all of which are precisely dated. As for the dedicants, there are 109 in total (56 men and 53 women) for the period 1592/93 and 217 (121 men and 96 women) for the 17th-19th cent. period. After 13 names (8+5) were subtracted from those mentioned in the initial entry, and 6 (4+2) from those mentioned in the 17th-19th cent. period, owing to the fact that these were the names of monks and nuns, comments have been provided on the remainder, which consists of 26 men's names and 30 women's names borne by 48 men and 48 women in the initial entry, and 41 men's names and 55 women's names borne by 125 men and 94 women in the subsequent entries. The names were divided into the following categories: a) names from the ecclesiastical tradition; b) names from the folk tradition; c) names from historical characters; d) names from offices and occupations; e) foreign and unclassifiable names. In both cases, more than half of the men's names come from the ecclesiastical tradition. As for the women, a little less than half of the names appearing in the initial entry come from the folk tradition, whereas in the subsequent entries a little less than half come from the ecclesiastical tradition.